

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністративна і експедиция «Руслана» при ул. Оссолинських ч. II. (партер) (Фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в насажі Галемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламациі неопечатані в вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Розумне слово з України.

(+) Не оден уже раз виявило ся, що нема завзятійшої виключности і нетерпимости, нігде нема такого частого примінюваня остракізму, відтручуваня щирих до народної роботи людей, як між т. зв. «поступовцями» і «вольнодумцями». Се можна помічати не тільки у нас, але й те саме на Україні. Хто не має патенту на поступо-ця, або вольнодумця — сей уже зрадник, сего не можна послухати, хоч би яка щира була его рада, як хосенна для народу, сего треба прямо бойкотувати.

Отже супроти такої виключности і нетерпимости, яка виявила ся навіть у поступовій київській «Раді», виступив з нагоди Холмських подій вельми рішучо і зовсім справедливо «Рідний Край», київський тижневник видаваний Оленою Пчілкою. Ся статя так підходить і під наші галицькі відносини, так влучно зображає наші просьвітні потреби, що ми її наводимо в цілости.

Ось в сій статі п. з. «Необачна рада» пише «Рідний Край»:

Необачна рада.

Ми звикли думати, що нашій українській просьвітній праці нема місця, нема поля, нема волі, що перше ніж можна почати роботи хоч якусь невеличку роботу нашу, треба пробити ті дванадцять мурів, що в казці згадують ся. Ми так до того звикли, так ажили ся з думкою — «нам нічого не можна», що коли не сподівано десь оден якийсь мур сам роздасть ся і в йому неначе відчинить ся брама для нашого входу, то ми несміливо озиравсь і мовимо: Чи йти? і як йти? а може й зовсім не йти?..

І не почне той наш acidum analitici обкисляти справу... та так обкислить, що й справді не посмакує она й тому, кому здавалось може солодкою. А там дивись, і час перейшов; поки ми примірили ся, міркували, «медитували», та.. змагали ся. — дивись, усе змінилось: ніхто не тільки не кличе, а й мур той знову зсунув ся — і нема ні брами, ні розскелени. Отоді знов доводить ся шукати, «а може де щілиночка найдеть ся»...

Щось подібне можна постерігати тепер з сею українською просьвітною справою в Холмщині. Ми страждали за свою українську людність в сему краю, жалкували, що українська частина холмского населеня поневіряєт ся, затлумлюєт ся «обруснієм». Ми доказували велику шкоду такої політики московщеня, доказували, що она не пособляє навіть і ті меті, ради якої вигадано її, себ то, що она й не московщить холмский люд, лише віддає его в руки Полякам, бо они з своєю проповідю польщини підходять зручнійше, приваблюють краще, — а наслідком сього вийшло, що люд холмский при першій нагоді посунув до Поляків, утікаючи від всього, що его гнітило з руки політики московщеня.

Одначе, разом з тим, бачили ми, що відходить наш холмский люд і від українства, бо польська проповідь дає ему цікане слово польське, цікаву, близьку его розумію, книжечку (календарик, або першу читаночку, — та ще з малюнками): а з руки українських просьвітників — не доходило до холмского люду нічого; тим часом колиб тільки була змога доступити ся до того люду з українською національною просьвітою, то се булоб таким могутним способом — удержати холмский українский люд від зради своїй національности. Але, горенько, шляху до сього не було: все українське, — хоч би то була сама невинна дитяча книжечка, — і близько не підпускалось; коли хто хотів приступити ся до холмского укра-

їнського люду з українським печатним словом, то мусів се робити на свою власну руку, шукати якої небудь щілини... А на такий особистий захід так мало в нас людей і ще менше коштів!.. Отже справа пробувала в найпоганійшому стані.

І ось стало ся щось надзвичайне: Українцям, охочим працювати на просьвітню національну полі, дають змогу для тої праці, та не тільки дають, а навіть кличуть до тої праці. Власне холмский єпископ Євлогій запросив студентів Холмщаків, Українців, на зібранє в г. Холмі, і каже їм приблизно таке: «ми з вами не односторонні, але в тій роботі, до якої маю закликати вас, ви можете бути здатними співробітниками; я бачу, що дотеперішня просьвітна праця в Холмщині дала лихі наслідки і хочу підняти просьвіту на ґрунті тої національности, до якої належить холмский православний люд. Ви знаєте его мову, ви краще можете вести культурно-просьвітну працю проміж сим людом і я закликаю вас до тої праці».

Здавалось би, річ така проста й добра, що всяк, хто хотів би бути порядником українських діячів, в данім разі — студентів Холмщаків, — міг би сказати одно: йдіте до сеї праці! швиденько йдіте! робіте, поки є змога і скільки є змоги!

Отжеж ні. Наша часопись «Рада», в своїй розправі, (передовій себ то вже «редакційній»), рішучо висловлюєт ся проти того, щоби холмські студенти-Українці йшли на запросини єпископа Євлогія — працювати біля національного відродженя українського холмского люду.

«Якже можна, каже «Рада», йти поруч з єпископом Євлогієм? та він же крайний правий, та з ним поступовці не погодять ся, і т. ин. Не йдіть, панове!»

Нам така дорада «Ради» здаєт ся по меншій мірі необачною.

Справді, оден з перших доводів «Ради» просто сьмішний: «Рада» говорить:

Матеріали до історії буковинської Русі.

V.

Важнійші праці Із. Воробкевича в роках 1876—1897.

(Дальше).

Ч. 24.

Лист Із. Воробкевича до Костя Підвисоцкого, артиста труппи М. П. Старицкого в Харкові.

1891, 4. квітня. Діставем від п. Дашкевича Ваш лист. З него зрозумів я Ваше бажанє, з него пізнав я також, що суть еще люди на сьвітї, котрі мою музу поважають моїми подвигами около двигнення нашої сцени дорожать. Від галицьких артистів — особливо від п. Біберовича — мимо того, що я дорогу показав, куда їм ступати, щоб наш театр на ту важину двигнути, де ему стояти належить — я того не дожив; противно в послїдних часах за мов жито еще мене й бито. Но на такі удари моя спина вже затвердла; хоч надса-

джають ся обскуранти, мене до живого порушити, но я їх ліщинки не боюсь.

Лиш твори народні мають вартість для нашого народа, лиш они можуть ему сквернь і гній его ран відкрити і серце простолюдина ублагогородити, ніжнійшими чувствами наповнити. Що такі наслідки мої: Гнат Приблуда, Бідна Марта, Новий Двірник, Пан Мандатор, Молода з Босни і др., в народі зділали, тов сьміло твердити можу.

1884 р. післяв я в Бєсїду у Львів до одобрєня чотири нові твори, — до сегодня о них і звісточки нїт, там марно пропали. Мій новїший твір з життя народного, «Блудний свин», котрий я тутешному Народному Дому присьвятив, находить ся більш як три роки в руках п. Біберовича; его анї грають, анї преміюють, анї менї назад не звертають. Таке у нас дїєсь, такого я на старість дожив. П. Біберович має також у руках мою мєльодраму «Демон горівка» і також не хоче, мимо моїх листів, нї грати нї звернути. От утратив совершенно его ласку.

Сими днями знов передав я тутешному

Дому Народному один твір з української історії: Василь Кочубей і Іван Мазепа, — но ся песа не для Вашого репертуару.

Дорогий мій пане! Трудно Ваше бажанє зреалізувати; я рукописи, котрі під рукою маю, ніколи за границю не ввжичив би, а писати лібретто і музику я не в состоянїю, бом дуже занятий. А процедура чей занадто замотана, хоть я дуже щаслив був тим, слиб хоч з одним твором моєї музи тамошна публика познакомилась. Я переконаний, що они довго на репертоарі удержали би ся.

Кость Підвисоцкий, артист укр. театру, мав дозвіл (1892) виставляти дві штуки В. а: Гнат Приблуда і Новий двірник. Менї не відомо, чи виставляли сї штуки в Росії. — О. М.

(Дальше буде).

«Хіба єпископ Євлогій подав студентам економічну й соціальну програму?» — Сказатиж отаке! Архієрей — буде їм складати економічну й соціальну програму!

До тогож, хоч єп. Євлогій і висловив у думі частину своєї «економічної програми», — щоб було одібрано у холмських магнатів, Замоїських та інших, їх безмірні землі й віддано безземельним селянам холмским, але хіба єп. Євлогій має право й силу здійснювати сю програму й скликати до цього помічників? Звичайно, він кличе до тої роботи, до якої є змога в єго руках: він кличе до просвітної праці; культурного підняття й національного підвищення українського люду в Холмщині. Одмовляти ся від сеї праці через те тільки, що змогу працювати дають люди иншого табору, — булоб просто недомисленям і навіть провинною перед своїм народом.

Хороше булоб, як би ті студенти-медики, що їх кличе уряд, чи якісь громадські встановища, їхати на заповогу людности при якійсь пошести, хороше булоб, як би они спинили ся перед таким питанням:— «а хто то нас кличе? а чи склав він економічну й соціальну програму?» — Слава Богу, такої безглуздої одмови ще не бувало!...

Візьмемо инший приклад, більш можливий, але такий, що теж був би зовсім недокладним: «широ поступовими» часописями давно зазначено, що після останніх виборів уряд у земствах українських губерній — «чорносотенний». (Наші «широ поступові» часописи дуже щедро роздають сей титул!). — Гаразд. І ось котресь із наших земств удало сяб, от зовсім так, як єп. Євлогій, до наших просвітитників - Українців і сказало: «будьте ласкаві, ідіть та допоможіть нам, земцям, скласти книжочки українські для земських шкіл, взагалі допоможіть нам запровадити українську просвіту в губернії, по скільки се залежить від земської влади, бо ми земці переконали ся, що обрусительна школа показала своє банкротство: она задержув просвіту, веде до малого успіху, творить духовних калік-перевертнів, веде й до економічного упадку, бо теперішня наша школа не випускає люду справді освічених, здатних до красної праці на користь собі й громадї. Ідіть же панове, українські просвітитники, пособіте нам, — хоч ми де в чому иншому й не одностуді з нами, наприклад у поглядї на українську автономію й таке инше».

Невжеж би се було розумно й до речи, з руки поступових Українців, — одмовитись від таких запросин, не понести своєї праці на таке діло, через те тільки, що кликали до него «чорносотенці», тії «праві!» Знов кажемо, що се булоб безглуздем і злочинством перед своїм народом!

Отже, вертаючись до Холмщини, скажемо: нехай собі єпископ Євлогій не ставить студентам-Холмщакам «ясно ви значеної», або й ніякої програми, нехай він вдає ся до української просвіти холмського люду через те тільки, що побачив банкротство політики московщення сього люду, звичайна річ, матиме перед собою отсю мету: — підняти того національно-українського самопізнання. Либонь, єписк. Євлогій знає, з ким має діло, коли каже: ми з вами не одностуді, але се діло, — національної, української, просвіти, — можемо робити вкупі.

Ми, Українці, вже не раз провалювали свою справу через те, що галяли час на «медитованя» та приміраня, тоді, коли треба було швиденько ставати до роботи (поки она була можлива!) Нагадаємо оден яскравий приклад: при знесеню кріпачтва в Росії, Українцям (з часописи «Основа») доручали перекласти маніфест

про волю — по українськи. Такий переклад мав би величезне значіння! Отже, як почали «Основяни» роздумувати, як саме перекладати, «та чи й перекладати?» то час минув і Українцям згодом сказали: — Ну коли так, то обійдемось і без вас, об'явимо і на Україні маніфест — по російськи! — І об'явили. А ми жалкуємо по сей день за необачність добродіїв з Основи.

Отже не маючи претенції бути учителями холмської молоді, скажемо таку свою думку тим — кому її цікаво знати: ідіть, до родії народні прихильники-Українці, до праці, доки вас кличуть, підіймайте національне самопізнанє холмського українського люду, несіте єму українське слово, українську культуру, бо поки ви діждаете ся, що орударями в краю будуть Українці, та ще до того «широ поступовці», з виразною економічною й соціальною програмою, то не буде до кого йти, — увесь холмський український люд спольщить ся!

Ось так само на закінченю просвітно-економ. конгресу у вівторок в салї «Сокола» явив ся Єго Ексц. Митрополит Шептицький і закликав всіх до спільної роботи просвітно-економічної для народу в Галичині, обіцяв поміч духовенства (самже дав поважним дарованєм палати і саду підставу до засновин господарської школи в Милованю коло Галича), але се не припало до вподоби напому радикальному атаманови, котрий в скрутній своїй пригоді не соромив ся благодіти помічи і у новоеристів, а тепер вигукував проти митрополита і поводив ся так неприлично, якби сего не зробив найгірший простак.

Оттакі то і наші поступовці і вольнодумці — лише багато крику, але роботи нема! Цур їм!

Допись з Самбірщини.

(Конець).

Але чесний «дописуватель Ї Ї оть Самбора» де інде мрив, а де інде хотів стрілити та кого иншого вицїлити. Поплакавши над недолею «Рызниці», розжалобивши ся по фарисейськи над християнським духом між сьвященниками-народовцями, які на жаль не змогли ще довести до тої перфекції, щоби пити та грати в карти в байзля, а опісля сейча їхати на службу Божу, як уміють «батюшки», мав властиво чесний «дописуватель» на язвці і на кінці свого очайдушного пера ще чеснішу денунціацию: Від року в красвїй радї шкільній тягне ся обсада катехитурї при «б клясовїй школі» в Старім Самборі, на яку в своїм часі подав ся о. Он. Гадзевич, місцевий сотрудник і заступник катехита. О. Гадзевич заступав місце катехита при тїй школі уже чотири роки і наколи би не несомні інтриги, сплетні, клевети та обмови, рада шкільна красна була би давно тим ревним сьвященником без роздуманя та довгого намислу обсадила тоту посаду. Однак наші москалюшки, памятаючи на слова Спасителя «інчі трудили ся, а ви ввійшли в їх труд» забажали висадити дотеперішнього катехита з сїдла. Колишній семінарицький, кацапський ребі, сьвч незгоди, православия та московського духа між старосамбірськими міщанами забажав в Старім Самборі оснувати свій кагал, маючи же ще за собою одне індивідуум мешкаюче в єго хаті, розтягнув широко і далеко віддавна в тїй річі свою інтригу, яка виявила ся найліпше в дописи «от Самбора в Галичанині» ч. 5. бо що

може мати за спілку з о. Гадзевичом «Рызниці», яка не прийняла єго в члени?!

Та колиж треба кинути на сьвященника-народовця якимсь болотом! Правда, мені здає ся, чи не самому, дописувателю не «от Самбора», але такої «от большой Лінії» приключило ся таке, що говорачи якісь теревені на кацапським вічу в Ст. Самборі, учув від одного міщанина (В. В.) «брешете», на що зараз відповів «малчать дурак». Міщанин не лишив того без відповіді, та почестував большаго патриота словами «ти сам дурак», а злобні москалюшки навіть опісля приходили до місцевого пароха з жадапем, щоби міщанина В. В. за тоє виключити з брацтва. Зрештою по що таку брехню писати в «Галичанині», скоро оба сьвященники в Ст. Самборі від двох літ перестали інтересувати ся ділами брацтва кушнірського, бо оно стало ся жерелом пиятики, деморалізації, непослуху та коварства, на єго зборах і на виділі не бувають та ним не займають ся. Цїла робота сланетного брацтва, над котрим так побиває ся дописуватель, розпочинає ся і кінчить ся на держаню у церкві сьвітла, на пиятиці і бійках.

Се було в серпню м. р. Опівночи побивили ся міщани, а почестований москаль-міщанин і горівкою і друком завдав ся конаючим. Двох п'яниць брацких (бо все робили братчики) прибїгли до мешканя пароха, розбудили сьвященника з сну та дльше наставали, щоби чим скорше на жидівський шинок ішов п'яницю сповідати. Сьвященник поганьбив п'яників, але такої пійшов до побитого, якого перенесено тим часом на поліційну сторожню, хотяй хата п'яниці недалеко стояла. Однак висповідавши, не стерпів, щоби не сказати своїм парохіянам, що в такий горячий час жив кожний порядний господар спить в ночі а не п'є. За кілька днів приїздить кацапський ребі до Старого Самбора 25 кілометрів поправляти сповідь.

Підчас Рождества Хр. на коляді побивило ся кацапське братство в Ст. Самборі так, що оден многонадійний юноша порізаний ножом пролежав в шпиталі щось два тижні; ми же знаючи добре поведєння чесного дописувателя «от Самбора» ждем, нетерпеливо ждем дописи в «Галичанині», в якій причиною бійки будуть «українські попки»!

Сповідь і сьв. літургія для кожного сьвященника є сьвятою, якжеж може чесний дописуватель «от Самбора» такі нісенітничї писати, що о. Он. Гадзевич не хоче сповідати кацапів, скоро того ніколи не було. Однак нехай но дописуватель пригадає собі добре, що то було з Бучковичом, який був основателем читальні «Просвіти» в Лінії великій; чому то «батюшка кацап» не хотів відправити єму служби Божої, так що він замовив її аж у «українського попика»? Дописуватель рад би, щоби о. Он. Гадзевич забрав ся з Ст. Самбора, в надїї, що на той «пост» прийде кацап, для того горлає в «Галичанині» про деморалізацію, страшить переходом на латинське, відкликє ся до чести, але се не деморалізація, оли батюшку везуть в похмілю або підоймають з землі, коли з Ст. Самбора рано вертає ся до своєї парохії? Без сумніву, що «печально» і то дуже «печально», де чуже видить ся під лісом, а свого не бачить ся під носом.

Гей, гей, за всі тоті чесні подвиги ще захотїло ся батюшці пелеринки, якою прецїнь до нинї ще не обдаровують в перемиській єпархії сотрудников. Однак чам здає ся, щ Єписк. консисторія в Перемислі знає добре своє сьвященство, єго працю і цїну поодиноких люду та знає, кого нагородити, похвалити а кого зганити. Про тоє нехай чесний дописуватель снить спокійно о унічтоженю

„українців-попиков“, бо з тої сторони не стане ся ему жадна кривда.

Тамтой.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Правительственні предлоги. В середу внесло правительство в пос. палаті два начерки законів: 1. про упрямлене уживання мови в держ. властях в Чехах і 2. про заведення окржних правительств в чеськім королівстві і конечні наслідком то го зміни в організації політичної управи.

Перший начерк закона обнимає 38 параграфів. Він змагає до зменшеня областей національного спору можлигим областним розділом царин національних інтересів, але заразом дбає про се, щоби кождий поселенець краю в своїй мові міг устно і письменно зносити ся з усіма властями і міг одержати полагоду своєї справи в уживаній ним мові.

Дорогою докладного заокруглення національно-замкнених одноязыкових адміністраційних областей одержує предлога 139 одноязыкових повітових судових округів: праскі повітові суди уважають ся також двоязыковими. Наслідком сего показує ся потреба зміни в певнім числі округів і засновин 14 нових судів повітових. Повітові обводи судові є міродатні для языкового характеру адміністраційних повітів. Наколи обсяг діланя якоїсь власти не сягає поза обвід повітового суду, тоді языкова прикмета повітового суду є міродатна також для сеї власти. Власти, котрих діланє обнимає обводи більше повітових судів, є дво-языкові, наколи оден з тих судів є инше языковий або дво-языковий. Постанови сего закона обовязують власти судові і держ. прокуратурі а також власти підчинені міністерствам внутр. справ, екарбу, торговлі, рільництва і публичних робіт. — Праска дирекция поліції є дво-языкована.

Одно-языкові власти послугують ся правильно своєю мовою урядовою; однак щоби й инше-языковим сторонам уможливити безпосередні зносини з властью, предвиджено, щоби они могли вносити подання в своїй мові. Полагоду видає ся тоді мовою подання. Оскільки при устній розправі сторона послугує ся иншою кравною мовою, має розправа таким способом відбувати ся, щоби стороні а іменно скілько спромоги через самого керманича розправи запевнити повне зрозумінє розправи і забезпечити повну запоруку участі і збереженє его прав і інтересів. Розправа і протокол розправи буде ведений в мові власти. Инше-языкові вискази сторін, свідків, знавців справи і виїдників мають бути, о скілько розходять ся о дословне зізнанє, на внесене або з уряду списаню мовою зложеної заяви і долучені до протоколу. Рішеня, ухвали і розпорядки, видані на основі такої розправи, мають бути стороні на її просьбу видані в її мові. Те саме відносить ся і до карно-судового поступованя особливо до письм. обжалованя, котрі повинні бути обжалованому видані уживаною ним мовою.

Вписи в публичних книгах і реєстри споряджують ся урядовою мовою; на случай инше-языкової просьби має бути також тою мовою долучений зміст впису і додана інтабуляційна клявузля на грамахах. У витягах з прилюдних книг мають бути також вписані всі вписи на домагає стороні. Урядові оповістки видають ся правильно урядовою мовою, але мають бути також подані в громадах,

котрі уживають кравної мови, як урядової, також иншою мовою. Вписи, урядові печатки і штампілії приміняють ся до урядової мови.

Двоязыкові власти. В двоязыкових властях відбувають ся устні і письменні зносини із сторонами їх мовою. При устних розправах, в котрій має участь більше сторін, котрі не послугують ся тою самою кравною мовою, є допусканя умова сторін що до мови, якою має бути ведена розправа і видані рішення. Наколи не осягне ся такого порозуміня, тоді розправа і протокол мають бути ведені в обидвох кравних мовах. Рішеня і ухвали входять до протоколу в мові першого подавника. Зізнаня свідків і подрібні виводи мають бути протоколовані тою мовою кравною, котрою були висловлені. Такі самі постанови мають бути примінені відповідно зміслово також при карно-судовім поступованю. При урядованю, зарядженім добровільно самою властью, має бути уживана та мова, якою промовляють кожодчасно відносні особи. Наколи та мова є незнана, тоді власть має послугувати ся тою мовою, котрої уживає більшість населеня в осідку сторони.

Сторона може впрочім домагаєтн ся протигом трох днів нового виготовлення в иншій кравній мові. Дні поданя сего домагаєтн аж до достави нового виготовлення не мають бути вчислювані до біжучих речинців а перед дорученєм вимаганого перекладу не повинна в сій справі відбувати ся ніяка розправа. Урядові оповістки, вписи, печатки і штампілії є двоязыкові; на першім місці уживаєтн ся мови національної більшости сеї області. Вписи в публ. книгах і реєстрах, як і вписи з них мають бути видані мовою подавника.

Двоязыкові власти, котрих урядовий округ обнимає округ більше повітових судів, а між ними також округ одноязыкових судів, має урядованє, котре після місцевої приналежности належить до округу одноязыкового суду, відбувати ся в зверхних зносинах службових після обовязуючих приписів для одноязыкового суду.

Дальші замітки до тих правит. предлог подамо завтра.

Заграниця.

Гроза війни між Туреччиною і Болгарією спонукала європейських дипломатів в Царгороді до рішучого кроку в тій справі. Они мають спільно зажадати в д Туреччині і Болгарії обовільного розоруженя, усуненя небезпеченства пограничних конфліктів, та скорого порозуміня обох держав, з виключенєм територіяльного відшкодованя зі сторони Болгарії. Є надія, що се зробить вражінє зарівно в Софії і в Царгороді, бо дальші відносини того рода стають вже неможливі: для Болгарії зі зглядів фінансових, для Туреччини з огляду на внутрішні заворушеня, так, що она повинна би вдоволити ся сумою, яку їй жертвує Болгарія. Туреччина заперечує як найбільше рішучо, начеб она мала як новєвичі плани, а свої зарядженя виправдує тим, що хоче випробувати боеву адатність турецького війська і називає всякі инші здогади непорозумінєм.

З Новобазарського санджаку надходять алярмючі вїсти про кроваві перепалки між Сербами і Альбанцями. Навіть турецьке війско, яке взяло ся до розправи між ними, не є в стані спійняти їх, бо стріло ся сейчас з опором Альбанців. Се наилучший доказ, що Альбанці не дадуть ся ширвати інтригам Сербів, які хотіли би їх підбурити против Австро-Угорщини. Надто вже закорїнили ся там національні противенства, щоби мало дійти до сповненя горячих бажань Сербів. А свідчить се ярко про те, що й претенсії, які мають Сербі до санджаку, не можуть сповнитн ся. Коли під турецьким володі-

нем діють ся там подібні річи, що сталоб ся, колиб запанували там Сербі, кїлько тоді крови полялоб ся? А мали би ті наслідки сербських інтриг прибрати ширші розміри так недалеко боснійської границі, то Австро-Угорщина не змоглаб їм приглядати ся спокійно.

Бойкот австро-угорських товарів в Туреччині вже недовзі устане. Бойкотний центральний синдикат заявляє, що стане ся се з хвилею покінченя пересправ в справі австро-угорско-турецької угоди; в другій стороні признає, що дальший бойкот був би вже неможливий з огляду на велике запотребованє австрійських товарів.

Мимо остороги зі сторони деяких європейських держав, щоби Сербія не провокувала Австро-Угорщини, перша збрїтьтн ся в дальшій тягу. Міністер війни Жівкович зажадав від скупштини 33 мїл. франків кредиту на оружє, який старорадикальна партія по короткій опозиції вкінци уділила. Наслідки сего збрєвн, яке не стоїть в ніякій пропорції до фінансового положеня держави, є такі, що пасива деяких білгородських банкових фірм виносять не менше як 3 мїл. франків.

В сербських правительственних кругах заперечують рішучо слїдующим поголокам: начебто Сербія мала призначити 5 мїл. денарів на звалене Кіямілябаші, що міністер заграничних справ Мільованович має перед скупштиною зробити звіт в справі пересправ що до набутя Сербією і Чорногорією Новобазарського санджаку та начеб то Росвїя і Англія мали в тій справі поробити відповідні кроки в міродатних кругах, вкінци, начеб то на радї міністрів прийшло до сильного конфлікту між міністрами Мільовановичем і Жівковичем.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Климентія сьщм.; римо-кат.: Агафії м. — В суботу: руско-кат.: Ксенї преп.; римо-кат.: Дороти.

— Преосв. Епископ др. Хомишин виїде дня 5. с. м. в дисцеизию до кінця лютого.

— На памятник Т. Шевченка в Києві зібрало полтавське губернське земство в 1908 році 7408,80 рублів, з чого на грудень припадає 884 р. В першій половині січня с. р. прибуло на ту ціль 436,14 рублів. Видно з сего, що складка на памятник пливають обильнійше як перед тим.

— Призатна школа ім. Шашкевича заложена заходом і коштом пос. о. Тита Войнаровського в Гвіздци, розвиваєтн ся завдяки учителєви сеї школи п. Осипови Яворському дуже гарно. Понявши вагу своєї позиції, посвятив п. Яворський всі сили повіреній собі дїтворі та зумів не лиш повести діти, але знайшов також час на заложене курсу для анальфabetів, пригофюлюване старших хлопців до гімназії та науку хорального співу, не кидаючи при тим иншої громадської роботи.

— Побіда москвичів над москвофілами. „Галічанін“ хоче затушувати розлом в кацапекім таборі, який став ся на позавчерашнім зїзді мужів довіря „русско-народной партії“ межі „стариками“ а „молодежью“. Принципіяльних ріжниць — пише „Гал.“ — нема межі обома сторонами. Одні і другі стремлять до одної цілі і після одної програми. Ріжниця є лишє в тім, що старі йдуть до тої мети „предусмотрительно, осторожно и медленно“, а молоді хотіли би перевести відразу все, що у них на мисли і умі. „Галічанін“ не похваляє сецесії старих, бо тим чином они допустили до побіди лісти кандидатів на членів „Народного Совѣта“ повєвленюї молодими москалюшками. Вийшли отже: др. Дудикевич, я. й має переселити ся до Львова і стати редактором „Нар. Савєта“, др. М. Глушкевич а

Бродів, який також переносить ся до Львова, др. Л. Алексевич з Станиславова, радн. Вл. Литинський з Перемишля, пос. Д. М рков, Ант. Криськов з Попель, о. І. Машак з Липиці дол., о. Т. Качмарчик з Білцаревої, о. Н. Винницький з Галича, і селяни: Миськів з Ріпнева, Чудівич з Оравчика, Кузик з Шоломиї і Білоус з Висоцка. Далше пише „Гал.“ про „с'їздъ“, що проводив на нїм о. Романовський з Угнова. Коли з причини прибуття на зїзд незапрошених поплечників Дудикевича і Маркова вийшли всі інші послі, розвела ся дискусія над тим, чи незапрошені мають остати в салі, чи вийти. Рішено вкінці, аби на салі остали лише запрошені мужі довіря і вислано депутацію, яка мала просити сецесионістів, щоби вернули. Але депутація не могла їх знайти. Потім др. Черлюнчакевич мав реферат про політичне положенє. Референт хотів доказати, що пос. др. Король нічим не спроневірив ся партії через свою соймову промову, бо не протував заяви д-ра Дудикевича, який пояснював промову д-ра Короля. В дискусії над сим рефератом студ. Мохнацький строго критикував дотеперішну роботу „стариков“, вказуючи, що мужики які дурні були перед 50 роками, такими і остали. (Бо сьвідоміші є народовцями. Глупота мужиків держить їх як раз при кацапах). „Пламенную реч“ виголосив також др. Дудикевич, якою, очевидно, одушевляли ся єго сторонники оставші на зїзді. Дискусія тривала до пізної ночі в любій гармонії межи „своїми“. Цікаво лише, як тепер уложать ся відносини на зверх.

— Зеліничка пригода. В ночі на 3. с. м. на стачії Тухля вискочило із шян 6 возів і спинили рух поїздів між Стриєм а Лавочнем до 10 год. рано. З зеліничої прслуги ніхто не поїс нещастя.

— Снігові заверуки. Вчорашній день зазначив ся як правдивий зимовий день і морозним вітром і снігом. У Львові ував минулої ночі також грубий сніг. Через снігові замети здержано вчора рух поїздів на шляху з Лупкова Нового до Тісної.

— Сліпий адвокат. В Казані над Волгою живе мабуть одинокий на всій землі сліпий адвокат, який називає ся Бірілев. Він вже не перший рік адвокатє. Бірілев скінчив правничий виділ в університеті, бачив тоді добре і записав ся в помічники присяжних адвокатів. Згодом він одружив ся, заслаб на очі і осліп. Не зважаючи на се, Бірілев, як пишуть „Б. В.“, не покинув адвокатского заробітку. Діла в него пішли добре. А тепер Бірілев відомий як добрий адвокат. В судах у Казані він поводить ся так, як і видючий. Папери читає Бірілеву спеціальний помічник єго. Дотик у Бірілева такий добрий, що заголовки деяких ділових паперів, написані великими буквами, він розбирає пальцями.

— Дрібні вісти. На фільварку гр. Якова Поточкого коло Бережан завалила ся стайня а під авалищами згинув оден наймит і 17 коров, 1 кінь та 2 воли. — П. Олекс. Боберський, родом з Черхави, зложив II іспит державний на виділї інженерії львівської політехніки. — В Шарци коло Львова зложено кошикарську школу, до якої вписало ся поверх 100 дівчат. — Кваліфікаційні іспити на учителів народних шкіл перед іспитовою комісеєю в Бережанах розпочнуть ся в другій половині лютого. Точний речинець буде оголошений пізніше. Поданя заосмотрені в принисані документи належить вносити через дотичну окружну раду шкільну до п. к. іспитової комісії в Бережанах (будинок гімназії) найпізнійше до 15. с. м. — Добра Порхова, Артурівка і Бадова в бучацькїм повіті купила від п. Волод. Слотвінського п-ні Єлисавета з Чосновських гр. Баторовска за 1,250,000 К.

— Переписка редакції. Вн. о. Сел. Помістимо перероблене.

Оповістки.

— Маскові вечерниці в комнатах „Бесіди“ у Львові, Ринок 10, відбудуть ся в суботу 6. лютого. Дохід з вечерниць призначений на Руску

Оселю і Захоронку. Щоби забава випала як найліпше, оба товариства оснували ширший комітет зложений з наших П. Т. панночок і молодших панів, який має постарати ся о ріжні веселі несподіванки і забави для П. Т. так маскованих як і немаскованих гостей. — Для найкрасшої маски призначено красну нагороду. Вступ на салю для масок дозволений лише за особними картами вступу. Карти вступу для масок видає комітет в четвер і п'ятницю се є 4. і 5. лютого в комнатах Бесіди Ринок ч. 10. від год. 5—7. Для немаскованих білети буде продавати ся в суботу 6. лютого при вступі до салі. — Хто хоче бути замаскований на вечерку, нехай постарає ся вчасно о карту вступу, бо число учасників на вечерку є обмежене. Віймово і о скілько буде місця на салі, може маска дістати карту вступу і при касі, але лише за показанем легітимациі або на припорученє котрого з членів комітету.

— Тов-о „Охоронка“ в Станиславі устроює на дохід захоронки дітий в суботу дня 13. с. м. в комнатах „тов-а Кіліньского“ в Станиславі (ул. Вірменська ч. 16) вечерницю з танцями. Стрій для панів і панів візятювий. Вступ від особи 2 К, для пп. академиків 1 К. Добровільні жертви приймає ся з подякою. Початок о год. 8. вечером. З огляду, що се послідні вечерниці сїх мясниць, просить ся о численну участь. — Виділ.

— Дирекция рускої гімназії в Перемишлі подає до відомє, що письменний іспит зрілости в речинци лютовім відложено на день 18. і 19. лютого 1909 р. а устний на день 26. лютого 1909. Поданя вносити належить до 15. лютого 1909.

— Іменованя. Управитель міністерства просвіти посунув до IX класи рангі отсїх учителів і учительок школи вправ при державних семінариях учительских в Галичіві: Фердин. Щуркевича, Йос. Гриневича і Кар. Хомицкого у Львові, Каз. Мазуркевича в Ряшеві, Кипр. Вербнянского, Ігн. Секуру, Вінк. Скотницького і Вол. Волянського в Самборі, Том. Галаса, Йос. Соїку і Фр. Кайзера в Сокалі, Стеф. Вебера, Ант. Адамуса і Петра Будзінського в Станиславі, Волод. Котовича, Жигм. Турецкого, Дим. Дмитерка і Фр. Яворчиковского в Тернополі, Вол. Гоствнську у Львові і Стан. Лінгардт в Перемишлі.

Наука, штука і література

— Назки Андерсена, в перекладі М. Старицкого мають вийти новим виданем з малюнками. Слушає пора поповити се виданє, що вже давно вийшло з продажі. Книжку видасть в Києві дочка славного письменника, Л. Черняхівска.

— В Миколаєві на Україні відкрито виставку картин місцевих артистів, при участі В. К. Маковского. Всього картин виставлено більш 500; чимало й українських краєвидів.

Телеграми

в дня 4. лютого.

Відень. В горішній і долішній Австрії упали великі сніги і спинили рух поїздів на многих шляхах.

Відень. Військова конференція, яка радить в міністерстві війни, застановляє ся над заведенем 2-літної військової служби та над иншими полекшами у війську.

Царгород. Lewant Herald доносить, що міністер війни зарядив мобілізацію дивізії в Монастирі і V. корпуса в Дамашку.

Не жартуй, дуже красна мазурка на фортепьян Я. Лопатинського. Ціна 70 сот. Дістати можна у всіх книгарнях. (8—50)

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 1. до 15. лютого 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Сукна даром!

Через застїй роботодавців єсьм уважненїй оставших в робітлах союза краєцкого около 5.000 штук одїжи найновїйшого фасону, продати лише по коштах виробу а се:

- 1 зимовий плащ рїгма 23 К,
- зимовий гарнітур сурдуювий 22 К,
- Льонденове-Sakko 9 К,
- Ульсте 24 К,
- Шкільний мундурук 6 К,
- Плащ для дитини 9-50

В сїм тижни будуть готові на найблизший сезон:

- Комілетний мужеский одяг 15—16 К,
- Нагортка (дуже елегантна) 16—18 К,
- Хлопячий одяг (12—16 літ) 12 К,
- Хлопячий одяг (5—10 літ) 6 К;

на міру або після числа вислає за післяплатою:

**ДІМ КОНФЕКЦІЇ
Р Кльоснер в Кракові.**

Виміна дозволена, а також звертає ся гроші.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).
приймає обезпеченя будинків, всяких річїй домашних і господарских, збіжа і паші против шнїд від пожару.

Щоби ліквідувє і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкїд відбуває ся в присутності 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченїм році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили п 10 при.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлі приймають поліси „Дністера“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківїм Товаристві.

Агенції „Дністера“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де єще не робить инший агент „Дністера“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364—
„ резерви премій	613,720—
„ спец. на звороти	50,939—
„ на ріжницю курсів	3,437—
„ резерви спеціальної	35,000—
„ емерит. урядників	218,364—
инші фонди заосмотреня	40,000—
Разом сума	К 1,964,824—

Селяни! асєнуруйте ся від шнїд огневих!

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках торговлях і крамницях лише туюк і паперціє з першої галицїо-рускої фабрики Євгена Білінського в Збаражї.

З доходу сєї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурсї тов. педагогїчного, а 5% на сироти і вдови по сьвященїках.

Держім ся покликю:

Свій до сьвого!

